

Danielpa Qillqan — Iskay chunka qanchisniyuq Número

Belsasarpa mikhuynin fiestanta, hinallataq proféticopas: Domingo Leyta, Babiloniapa urmayninta, hinallataq qhipa krizista qhawarichispa

Jeff Pippenger

2023-12-24

Belsasarpa mikhuyninmi domingo kamachikuy “hora”-ta reqsichin, ichaqa aswan kallpata churaykan República waqra juzgamientoman. Daniel qhelqapi kimsa kaq t’aqapi Nabucodonosorpa qori runa rikch’ayninqa chaylla historiata churaykan, Diospa cheqaq runankunaq contexto-pi, paykuna chaymanta qhepaman huk unanchaman hina hoqarisqa kasqankupi. Daniel qhelqapi soqta kaq t’aqaqa chaylla siq’ita riman, ichaqa Protestante waqra ruwayninta riman. Belsasarqa “estado”-ta sut’inchin, payqa waranqa “señorninkunata” waqyarkan.

Rey Belsasarqa waranqa señorninkunapaq hatun mikhuyninta ruwarqan, hinaspa chay waranqapa ñawpaqninpi vinuta upyarqan. Belsasarqa, vinuta mallispa kashaqtin, kamachirqan apamunankupaq qori qollqe vasokunata, chaykunatan taytan Nabucodonosorqa Jerusalén llaqtapi kaq Diospa templonmanta hurqusqan karqa; reyqa, señorninkuna, warminkuna, hinaspa waynapaq warminkunapas chaykunapi upyanankupaq. Chaymantan apamurqanku qori vasokunata, Jerusalénpi kaq Diospa wasinpa templonmanta hurqusqa kasqankuta; hinaspa reyqa, señorninkuna, warminkuna, hinaspa waynapaq warminkunapas chaykunapi upyarqanku. Vinuta upyarqanku, hinaspa yupaycharqanku qorimanta, qollqemanta, bronce manta, fierromanta, kaspimanta, hinaspa rumimanta dioskunata. Chay pachallapin runapa makinpa ruk’anakuna rikurimurqanku, hinaspa qelqarqanku mechero ñawpaqninpi, reypa palacionpa perqapa yeso hawanpi; reytay rikurqan qelqay makinpa parteninta. Daniel 5:1–5.

Chunka “chunka” nisqaqa dragonta rikuchin, hinaspa pachak, waranqaqa chaylla kikin señalta hatunchan. Soqta kapituluypi, pachak iskay chunka llullakuq kamachiyta ñawpaqman apan, hinaspa pachak iskay chunkaqa sacerdotekunapa simbulonmi. “Sikiq patapi sikiq” nisqata yuyarispa, Belsasarpa mikhuyninqa huñusqa estado kamachikuypa taripayninta, hinaspa huñusqa iglesiapa kamachikuyninpa taripaynintapas rikuchin. Belsasarqa Babiloniapa vinonwan machasqa karqa, chaymantaqa Jerusalén llaqtapi Diospa templonmanta sagradokuna vasokunata qhellichayta munarqa.

“Profetaga nin: ‘Huk angel hukta hanaq pachamanta uraykamushajta rikarqani, hatun atiyniyoqta; kay pachataj k’anchariq karqa paypa llipayninwan. Hinallataj kallpawan sinchi qaparispan nirqan: Hatun Babilonia urmasqa, urmasqa, supaykunapa tiyananman tukusqa’ (Revelación 18:1, 2). Kayqa iskay kaq angelpa willakusqan kikiñanmi. Babilonia urmasqa, ‘llapa nacionkunata qhuchichisqanrayku wañuchiyninphi phiñasqa qharqoyninpa vinonta upyachisqanrayku’ (Revelación 14:8). ¿Imataq chay vinoqa?—Llulla yachachikuyninkunatan. Payqa t’aqaqa mandamientopa Samana Punchawnin rantinpi llulla samana punchawta kay

pachaman qosqa, hinallataj Edénpi Satanás Eva-man ñawpaqta nisqan llullakuyta kutimanta rimarqa—almaqa kikinmanta mana wañuq kasqanta. Askha ayllu ayllu pantaykunatapas karu-karuman mast'arqan, 'runakunapa kamachikuyninkunata yachachispa doctrina hina' (Mateo 15:9).” Selected Messages, libro 2, 118.

Belshazzarpa upyasqan vinonqaqa papap kayninta yupaychasqa sábado ídolonmi karqa, raymiqa domingo kamachiypa profétik “horan” nisqanta sut'inchasqanrayku. Hinaspa, raymi wasiman apamusqan santuarioq vasosninkunaqa mana Diospa contranpi hatarikuylatachu sut'incharqa, aswanpas sagrados vasosqa Diospa llaqtanta rikuchinku, literalqa espiritualta rikuchisqanrayku, runakunaqa vasos kanku.

Ichagaqa Diospa cimientonqa sinchita sayan, kay selloyoq: Señorqa reqsin paypa kaqkunata. Hinallataq: Sapa pichus Cristopa sutinmanta rimak, mana allin ruwaymanta t'aqakunman. Ichaga hatun wasipinqa mana qoriwan qolqewan rurasqa vasullachu kan, aswanpas k'aspimanta hallp'amantawan rurasqakuna kan; wakinkuna yupaychasqa kaypaq, wakinkunataq mana yupaychasqa kaypaq. Chayrayku, pipas kaykunamanta ch'uyachakuspaqa, yupaychasqa kaypaq vaso kanqa, sapaqchasqa, dueñonpa servicionpaq allinchasqa, tukuy allin ruwaypaq wakichisqa. 2 Timoteo 2:19–21.

Diospa llaqtanta domingo punchaw yupaychayta kallpachispa qhellichay chawpipi, nina hina qelqasqa maki qelqaymi Belshazzarpa wañuyninta willakun.

Chay misma horaqa rikhurimusqanku runapa maki ruk'anakuna, hinaspan qillqarqanku k'anchachiqpa chimpampi, reypa palacionpa pirqap llusk'a yesopi; reytay qhawarqan qillqay makipa huknin partenta. Chaymantataq reypa uyanta tikrakurqan, yuyayninkunataq mancharichirqanku, chayhina kasqanrayku wixsanpa chakanakuna p'akisqa hina kacharirqanku, qonqorinakunataq hukninwan huknin tinkunakuspa takanakurqanku. Reyqa sinchita qaparirqan apamunankupaq astrologo-kunata, caldeo-kunata, hinaspa adivino-kunata. Hinaspan rey rimarispas nirqan Babiloniapa yachaq runakunaman: Pipas kay qillqasqata ñawirispas, hinaspa ima ninanta sut'inchawachwan chayqa, puka p'achawan p'achallisqa kanqa, kunkanpi quri wallq'ata churapusqa kanqa, hinaspa qhapaq suyupi kinsañiqin kamachiqmi kanqa. Daniel 5:5–7.

Ñawpa p'unchawkunapi kay pasajeta entiendenku Belshazzarpa taytanmi políticopi tiyananta Belshazarman saquesqanta willaspa, chayraykutaq qillqasqa maki rimayninpa yuyaychasqanpaq aswan allin sonqonmanta churayta atisqanqa kinsa kaq kamachiq kayllam karqan. Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiymán chayanankama, político pusayqa religioso pusaypa urayninpi kachkanqa, paykunaga musuq yupaychay rikch'ayta yaykuchinankupaq llamk'aspa. Uywa kaqpa rikch'ayninpa iglesiawan estadowan huñusqa kayninta rikuchin, iglesiataq chay tinkuyninpi kamachiq; domingo kamachiy pachapi Belshazarqa político reymi karqan, chaymi estadota unancharqan, ichaga taytanpa religioso autoridadninpa qepanta iskay kaqllaña karqan. Danielman qusqan aswan allin kaqqa kinsa kaq kayllam karqan.

“Ñawpaq iglesya, evangeliopya llamp'u kayninmanta karunchakuspa hinaspa mana Diospi ñiqkunapa ritosninkunata, costumbreninkunatapas chaskispa ismusqa kaptin, Diospa Espirituntawan atinintapas chinkachirqan; chayrayku, runakunapa yuyayninkunata

kamachinampaq, kay pacha kamachiq atiyta yanapayninta maskharqan. Chaymanta lloqsirqa papado, huk iglesia mayqinchus estadopa atiynta kamachirqa hinaspa kikillanpa munayninkunata ñawpaqman apanampaq chayta llamk'achirqa, aswanraq 'herejía' nisqapa castigananpaq. Estados Unidos uywapa rikch'ayninta rurananpaqqa, poder religioso nisqa hinallataqmi poder civilta kamachinan, hinaptin estadopa autoridadninpas iglesyapaq llamk'achisqa kanqa kikillanpa munayninkunata hunt'anampaq....”

“Protestante iglesiakuna partepi dominguta waqaychayta kamachisqankum, papapa yupaychayninta kamachisqankum kachkan—chay bestiapa yupaychayninta. Pipas tawa kaq kamachiyta mañakusqanta unanchaspa, cheqaq samana p'unchayta rantinpi llulla samana p'unchayta waqaychayta akllanku, chaywanqa chay kamachikuq sapallan atiyiniyuq kallpaman hatun yupaychayta qusankum. Ichaqa huk religiónmanta ruwayta secular atiyiniyoqwan kamachiyta ruwaspaqa, iglesiakuna kikinmi bestiapa rikch'ayninta ruranku; chayrayku Estados Unidos llaqtapi dominguta waqaychayta kamachiyqa bestiapa hinallataq rikch'ayninpa yupaychayninta kamachiy kanman.” The Great Controversy, 443, 448, 449.

Uka krisispiymi runa kaynin riqsichisqa kan, chaymi pirqapi qillqasqa pakasqa willakuyqa Belshazzarpa kawsayninpi huk krisista paqarichirqa, hinaspataq qhapaqsuyunta tukuchirqa; chayhinaqa allpa animalpa qhapaqsuyunpa tukukuyninta unanchan. Belshazzarpa chay tuta kikinpi wañurqa, chayqa domingo kamachikuyta rikch'achin, maypachachus Estados Unidos nisqa domingo kamachikuyta Biblia willakuypa soqta kaq qhapaqsuy hina urmachisqa kan, ichaqa Estados Unidosqa chaylla chinkachisqa kaspapis chunka kurakakunapa ñawpaq kaq kurakanmanmi tikran. Chunka kurakakunapa Biblia willakuypa qanchis kaq qhapaqsuy kanku, hinaspataq chaylla allin yuyaywan qanchis kaq qhapaqsuytaqa animalman qunankupaq acuerdota ruwanku.

Diosqa sonqonkupi churaran munayninta hunt'anankupaq, huk yuyayllapi kachunankupaq, hinaspa reinonkuta uywaman qonankupaq, Diospa siminkuna hunt'akunankama. Apocalipsis 17:17.

Qhipa kuyuykunapaq utqaylla kasqankun, hinaspa soqta kaq qhapaq suyumanmanta qanchis kaqman, chaymantaq pusaq kaqman tikrayqa utqayllam, imaraykuchus chay pachapi pachaqa hatun llakiypi kashan. Kay pachapa uywa nisqapa urmayninpa Beltshazar-man manchayta apamun, hinaspa chunka reykunapa ñawpaq rey kasqanrayku, payqa tukuy kay pachapa reykuna Estados Unidospa urmayninpi imayna mancharinqaku chayta rikuchin. Apocalipsis chunka hukniyuq qillqapi, qillqasqa makin perqapi rikurimusqa “hora” nisqaqa hatun allpa kuyuy “hora” nisqanm. Chay pachapi Islampa kimsa unanchankuna señalasqa kanku, hinaspa qhipa p'unchaykunapi Islammi reykunata mancharichin.

Qhaway, qhaway, reykunapa huñunakusqaku karqa; kuskallamanta pasarpurqaku. Qhawarispankum admirakurqaku; mancharisqakum karqaku, utqaymantataq ayqekurqaku. Chaypim manchakuy paykunata hap'irqa, nanaytaq, wachakuyti warmi hina. Qanmi Tarshispa buqunkunata inti lloqsimuynin wayrawan p'akinki. Imaynachus uyarisqayku, chayhinataqmi rikurqayku tukuy atiyiniyuq Señorpa llaqtanpi, Diosniyuq llaqtanpi: Diosmi wiñaypaq sayachinqa. Selah. Salmo 48:4-8.

Señorkuna, icha reykunaqa Belsasarpa mikhuyninpi huñunakusqaku karqan, Babiloniapa vinonta upyaspa, hinallataq Diospa Santuarionninpa ch'uya vasokunata hap'ispa qhawaspa, chaypim manchakuy paykunata hap'irqan, imaynachus Belsasar mancharqan perqapi qillqasqa rikhuynin rikhurisqan hina. Belsasarpa manchakusqanqa astawan wiñaq manchakuyta qallarín, chaytaq wachakuy nanaypi warmiwan sut'inchasqa kachkan; Apocalipsis chunka hukniyuqpa “hora” nisqanmi pusan chunka iskayniyuq capítulo-man, maypichus unanchaqa wachaypaqña kay warmi hina sut'inchasqa kachkan. Ñawpaq wachakuy nanayqa mikhuyna wasipa perqanpi qillqasqam. Chay manchakuyqa Islam nisqa “inti lloqsiy wayra” raykum hamun, mayqencha “Tarshispa barcokunata pakin.”

Belsasarpa karu mikhuynin wasinpi, “waranqa apukuna” Babiloniap vinonta upyashanku; chayqa domingomanta kamachiyta rikuchin. Chay pachapi, Nabucodonosorpa orkestaran takiyta qallarín, Belsasarpa santuarioq adornonkuna apachimuchkaptin. Tiro llaqtaq warmi qharichasqan taqespa qallarín, hinaspataq apostata Israelqa Nabucodonosorpa qori idolon muyuriypi tusuyta qallarín. Ichaqa chay fiestata “inti lloqsimuq wayra” tukuyta chaqrún, chaymi utqaylla hamuq “kimsa kaq ay” kaspá, “qanchis kaq trompeta” nisqa. Islam fiestata chaqrúqtin, “nacionkuna phiñakunku.” Paykuna phiñakunku, imaraykuchus Tarsispa barconkuna, kay pachapa qullqi estructuraq unanchan kasqankuna, chayqa qochapa chawpinpi hundisqa kanku.

Tarsisqa qampa rantikuyq karqa tukuy imaymana qhapaq kaykuna rayku; qillqawan, fierrowan, estañowan, plomowanpas qampa qhatuykikunapi rantikurqanku. Javán, Tubal, hinallataq Mesec, paykunaqa qampa rantikuqniykikuna karqanku: runakunata hinallataq bronce manta rurasqa ayllukunata qampa qhatuykipi rantikurqanku. Togarmapa wasinmanta kaqkunaqa qampa qhatuykikunapi caballokunawan, caballopi puriqkunawan, mulakunawanpas rantikurqanku. Dedán llaqtamanta runakunaqa qampa rantikuqniykikuna karqanku; achka iskaykunapas qampa makinpa qhatunmanta karqanku: paykunaqa marfilpa waqrangkunata hinallataq ébanomanta qasikunaqta qampaq apamurqanku. Siriaqa qampa rantikuqniykik karqa qampa rurasqaykikunapa achka kaynin rayku: esmeraldakunawan, púrpura p'achawan, bordasqa llamk'aykunawan, allin linu p'achawan, coralwan, ágatawanpas qampa qhatuykikunapi rantikurqanku. Judá hinallataq Israel suyuqa qampa rantikuqniykikuna karqanku: qampa qhatuykipi Minnitpa trigonta, Panagta, mishk'ita, aceiteta, bálsamotapas rantikurqanku. Damascoqa qampa rantikuqniykik karqa qampa rurasqaykikunapa achka kaynin rayku, tukuy imaymana qhapaq kaypa achka kaynin rayku; Helbónpa vinowan hinallataq yuraq millmawanpas. Danpas hinallataq Javán purispa kutimuspapas qampa qhatuykikunapi rantikurqanku: llihipiq fierro, casia, calamoqpas qampa qhatuykipi karqa. Dedánqa qampa rantikuqniykik karqa carretakunapaq ancha chanin p'achakunawan. Arabia, hinallataq Kedarpa llaqa kurakankuna, paykunaqa qamwan llamachakunawan, carnerokunawan, cabrakunawanpas rantikurqanku: chaykunawanmi qampa rantikuqniykikuna karqanku. Sebapa hinallataq Raamapa rantikuqkunaqa qampa rantikuqniykikuna karqanku: paykunaqa qampa qhatuykikunapi tukuy asnaq q'apakunaq aswan allinninkunawan, tukuy chanin rumikunawan, qurinwanpas rantikurqanku. Harán, Cane, Edén, Sebapa rantikuqkuna, Asur, hinallataq Quilmadpas qampa rantikuqniykikuna karqanku. Paykunaqa qampa rantikuqniykikuna karqanku tukuy imaymana kaqkunapi, anqas p'achakunapi, bordasqa llamk'aykunapi, qhapaq p'achakuna waqaychanakunapi, waskakunawan watasqa, cedromantataq rurasqa, qampa

qhatukuna ukhupi. Tarsispa büquekunaqa qampa qhatuykipi qanmanta takirqanku: qamtaq hunt'asqa karqanki, ancha hatun yupaychasqa qochakuna chawpipi. Qampa remoqniykikunaqa hatun yakukunaman apasurqanku: inti lloqsiy wayraqa qamtam qochakuna chawpipi pakirparin. Qampa qhapaq kaykuna, qampa qhatuykikuna, qampa rantikuykuna, qampa marinerokuna, qampa pusayniykikuna, qampa junt'achiqniykikuna, qampa qhatukunapi llamk'aqkuna, hinallataq qampi kaq llapa maqanakuy runakuna, qampa ukhupi kaq llapa huñusqa aylluykiwan kуска, tukukuy p'unchay qampa urmayniyki p'unchaypi qochakuna chawpiman urmanku. Ezequiel 27:12–26.

“Tarshispa buqunkuna”qa kay pachapi qullqichanakuyqa wakichisqa kaqninpa unancha qninmi kanku, hinaspataq “inti llusqsimuq wayra” nisqawanmi lamar quchapa chawpinpi hundisqa kanku. Ezequielqa yachachiwanchik kayqa “qampaq urmay p'unchayninpi” pasasqanta, hinaspataq Ezequiel qanchis chunka qanchisniyuq kapitulumanta rimayninpa Tiro llaqtapa waqaychasqa takiyninmanta kasqanta.

Señorpa simin kutimanta hamuwarqan ñoqa-man, nispa: Kunanqa, runapa churin, Tiro llaqtapaq waqay taki apamuy; hinaspa niy Tiro-man: Qanmi kanki lamar punkupi tiyasaq, achka isla-kunapaq llapa llaqtakunawan rantinakuq; kayhinatan Señor Dios nin: Tiro, qanmi nirqanki: “Ñoqaqa hunt'asqa sumaq kayniyoq kani”, nispa. Ezequiel 27:1–3.

Tiroq thuñusqa p'unchayninmi waqaychakuypa rimayninpaq imaqa. Tiroq thuñusqa p'unchayninpa domingo p'unchay kamachikuymín, Tiroqa papadopa unancha qnin kasqanrayku, paypa taripayninpa qallarín “hora” nisqapi, Apocalipsis chunka pusaqniyuq iskay kaq voz qallarispa runakunata Babiloniamanta llusqsimunankupaq waqyashaqtin.

Hukmantam hanaq pachamanta wak huk rimayta, nispa: Lloqsiychis paymanta, llaqtay, ama huchankunapi paywan kуска kankichischu, amataq muchuyninkunata chaskinkichischu. Huchankunakunanqa hanaq pachakama chayashan, Diostaq mana allin rurayninkunata yuyarirqañ. Kutichiychisman hina kutichiychis payta, rurasqankunaman hina iskay kuti astawan kutichiychis; hunt'achisqan qiru ukhunpi, paypaq iskay kuti hunt'aychis. Hayk'atachus pay kikinta hatunchakurqan, misk'i kawsaypi kawsarqan, chay hinallataq muchuyta llakiytawan qoychis; sonqon ukhupin nishan: Qhapaq warmi hinam tiyani, mana viudachu kani, manataq ima llakitaqa rikusaqchu. Chayraykun muchuyninkuna huk p'unchayllapi hamunqa: wañuy, waqaychasqa llaki, yarqay; ninawanpas tukukuqta ruphasqa kanqa; kallpayoqmi Señor Dios, payta juzgaq. Kay pachapi reykunan, paywan khuchichakuspa, misk'i kawsaypi kawsasqankuna, ruphasqan qosñinta rikuspa, paymanta waqanqaku, llakinakuywanpas qaparinkuq, muchuyninmanta manchakuspa karullamanta sayaspa nispa: Ay, ay, chay hatun llaqta Babilonia, chay atiyniyoq llaqta! huk horallapim juicionki hamurunña. Kay pachapi rantikuqkunapas paymanta waqanqaku, llakinakunqakutag; manañam pipas rantinñachu rantinankupaq apasqankunata. Apocalipsis 18:4–11.

Daniel qillqapi pichqa kuti “hora” nisqawan sutichasqa simiqa, sapa kuti huk rikch'ay taripayta reqsichin. Chay taripay ima rikch'ay kasqantaqa, maypi chay simi llamk'achisqa pasajepa contexto-ninmi sut'inchán. Daniel qillqap tawa kaq kapituloqta, “hora” nisqa simiqa ñawpaqta llamk'achisqa kachkan hamuq taripayta willanapaq, ichaqa October 22, 1844 p'unchawpi

qallarisqa investigativo taripaychu karqan, utaq domingo kamachiypi qallariq ejecutivo taripaychu karqan. Iskay casos-piqa, investigativo taripaypas ejecutivo taripaypas progresivo kanku. Papado-pa ejecutivo taripayninca Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiywanmi qallarin. Chaymi papado-pa ejecutivo taripaynin qallariq “hora”ta señalakuchin, hinaspa chay “hora”qa Apocalipsis chunka hukniyoqpi hatun allpa kuyuy “hora”mi, maypicha iskay testigokuna, Sadrac, Mesac, Abed-nego nisqakunawan rikuchisqa, hornoman wikch’usqa kanku, Ezequielpa kallpasapa ejercito-n hina oqarisqa señalta hina. Chay “hora”pim Belshazzarpa perqanpi qillqasqa makin rikurin.

“Tarshishpa büquenakuna”, kay pachapi qullqi-kawsaymanta qispichiq ñankunapa ruwasqanta rikuchispa, chay pacha lamar qochakunapa chawpinpi hundsqa kanku, chaymi kay pachapi qhatukunaqpas reykunaqpas manchakuyninta paqarichin, Belshazarwan rikuchisqa hina.

Apocalipsis chunka hukniyuqpi, “hora” nisqaqa maypachachus Islampa “kimsa kaq Ay” utqaylla hamun, Qanchis kaq Trompetapas waqyamun, llapallan nacionkunapas phiñachisqa kanku. Chay kimsa unanchakuykuna llapallanmi Islamman rikuchin, imaynachus Señorqa providencial yanapasqan hina Belshazarpa wañuchisqa kayninta chaylla “hora”pi hunt’achin. Belshazarqa wañuchisqa karqa awqankunawan, paykunaqa pakasqalla yaykurqanku reinonman punkukunata mana allinta qhawaspa kichasqa saqisqa kasqanrayku; hinallataqmi Méxicowan Estados Unidoswan tinkuq perqa frontera mana allinta qhawasqa kichasqa saqisqa kashan, “hatun pachakuti”pa “hora”n qayllamushaqtin.

Papakuyaypa wañuchiq ch’akiy hamp’iyqa rikuchisqa kachkan Daniel qillqapi chunka hukniyuq t’aqapa qhipa suqta versiculonkupi. Chay versiculokunapi kinsa hark’aykuna reqsichisqa kanku, chaykunata atipan papakuyaypa wañuchiq ch’akiy hampusqa kaptin. Norteq Reyninqa sapa kuti kinsa hark’aykunata atipan aswan hanaq kamachiyta hap’inan ñanpi, hinallataq sapa kuti kay ordenpi: ñawpaqta awqanta, iskayñaqinpi yanapaqninta, chaymanta qhipaman víctimanta. Ñawpaq atipasqa karqa Sur qhapaq rey, Unión Soviética nisqata rikch’achiq, Romaq qhipa awqan, mayqinchus 1989 watapi chinkachisqa karqa. Iskayñaqin hark’ayqa sumaq allpam, mayqinchus Romaq yanapaqnin, Romaq raykun Unión Soviéticata atipaq, Estados Unidos, mayqinchus kunan yuyaychasqanchik “hora” nisqapi atipasqa kachkan. Chaymanta qhipaman kinsañaqin hark’ay, Egipto hina rikuchisqa, imamanta papakuyayqa víctimanpa kamachiyninta hap’in, Naciones Unidas nisqapi.

1989 watapi, chay versiculokuna kichasqa kasqanpi, hinaspataq chay versiculokunamanta yachay yapakuptin, reqsikurqanmi pagano Roma, papal Roma, hinallataq qhipaman kunan pacha Roma (Daniel qelqapa chunka hukniyuq capítuloq qhepa suqta versiculonkunapi Norte Rey hina rikuchisqa), sapaqnin kimsan geográficon hark’akunakunata atipayta kasqa, manaraq reino hina sayarichisqa kanankama. Pagano Romapaqmi, chay kimsan hark’akunakuna kimsan direcciónkuna hina rikuchisqa karqan.

Hukninkunamanta hukninmanta llusqsimurqan huch’uy waqra, maymi ancha hatunman wiñarqan, urayman, inti llusqsimuyman, hinallataq sumaq allpamanpas. Daniel 8:9.

Roma papalpaqqa paykuna kinsa waqra kasqankurayku sapichasqa kananpaqmi karqan.

Qawarinkunata rikuchkarqani; hinaspan qhawariy, paykunap chawpinmanta huk huch'uy qawarimuyta llusqirqa, chaypa ñawpaqninpin kimsa ñawpaq qawarinkuna saphinmanta achhursqa karqa: hinaspan qhawariy, kay qawaripi runapa ñawinkunaman rikch'akuq ñawinkuna karqa, hinallataq hatun imakunata rimariq simi. Daniel 7:8.

Kunan pacha Romaqa (norte llaqtapa reynin), Daniel chunka hukniyuq qillqapa qhepa soqtayuq versículokunapi rikuchisqa, kinsa hark'akuykunayuq karqa: sur llaqtapa reynin, hatun yupaychasqa allpa, hinaspa Egipto. Imaynatachus pagano Roma hinaspa papal Romaq kinsa hark'akuykuna geográficamente hark'akuykuna karqanku, chayhinallataqmi. Kunan pacha Romaqa, Daniel chunka hukniyuq qillqapa qhepa soqtayuq versículokunapi norte llaqtapa reynin hina rikuchisqa, kinsa “pirqakunata” atipayta munarqa; ñawpaq pirqawan kuskallataqmi huk filósofo “pirqa” chinkachisqa karqa, imaynan huk cheqaq pirqa urmachisqa karqa chay pachallapi. 1989 watapi, norte llaqtapa reynin Unión Soviéticata (sur llaqtapa reyninta) urmachiptin, “hierro cortina” nisqa filósofo “pirqa” chinkachisqa karqa, Berlín pirqapas thunisqa kaptin.

Belsasarpa juicio “hora”-npi, perqakillqasqa qillqa perqapi rikurimushaqtin, chaymanta awqankuna pakasqalla mana qhawasqa punkukunata yaykumushaqtinku, iglesiawan estadowan t'aqasqa kaymanta yuyaychasqa “perqa”qa hurqusqa kachkan, hinallataq kimsakaj Ay ayllupi Islamqa pakasqalla yaykumusqa sumaq allpapa uraynin lado fronterapi mana qhawasqa “perqa”-ninta pasaspa.

Imaynamanta “Egipto”, Naciones Unidas nisqanta rikuchispa, atipachisqa kanqa, hinaspa filósofo “naciónpa soberanía nisqa pirqqa” urmachisqa kanqa, imaraykuchus llapa nacionkunapa obligasqa kanqaku chaskinankupaq huk sapa-mundo gobierno-ta, Tiro llaqtaq qhari warmi hukmillaywan kamachisqanman hina. Chay pacha, qullqi urmay hatun chinkay ruwasqa kanqa, chaymanta qipa p'unchaykunapa soldado kamachiyta hinaspa despotismo-ta paqarichinqa. Ima pasaypas allinmi pasayta atinman huk ñanpi, “Wall Street” sutichasqa kaqpi.

“Diospa causanman kunan ancha pisillata qullqichasqa kaq medioqa, hinallataq kkillanpaq munasqa waqaychasqa kaqpas, mana unayllapim llapa ídolo-kunawan kуска toposman hinallataq tutay p'isakuna-man wikch'usqa kanqa. Qullqiqa utqayllam chaniyninmanta uraykunqa, wiñay escena-kunap cheqaq kaynin runapa musyanankunaman kicharisqa kaptin.” Welfare Ministry, 266.

Qatiq ñawpaqman riyku Belshazzar-manta yachayniykuta qhipa qillqapi.

Kunan p'unchaypi, Elíasqa p'unchayninkunapi hina, Diospa kamachiykunata waqaychaq runakunawan llulla dioskunata yupaychaqkunapa chawpipi rak'iyqa sut'ita churashqa kashan. “¿Hayk'aqkamataq iskay yuyaykunapura sayk'achkankichik?” nispa Elías waqyarqa; “Señorqa Dios chayqa, payta qatipaychik; Baalña chayqa, hinaspa payta qatipaychik.” 1 Reyes 18:21. Kunan p'unchaypaq willakuypas kaymi: “Hatun Babilonia urman, urmanña.... Lloqsiychis paymanta, noqapa llaqtay, ama huchankunapi paywan kуска chaskiqkuna kaychikchu, amataq paypa muchuyninkunatapas chaskinkichikchu. Huchankunaqa hanaq pachakama chayarunñan, Diospas mana allin rurayninkunata yuyarirqanñan.” Apocalipsis

18:2, 4, 5.

“Manam karuchuñaachu pisiq p’unchaykunaq qhipanmanmi llapa runapaq prueban chayamunqa. Llulla samana p’unchayta waqaychanataqa ñuqanchismanmi kallpachinqaku. Maqanakuyqa Diospa kamachikuyninkunawan runakunapa kamachikuyninkuna chawpinpim kanqa. Paykunaqa, pisi-pisimanta kay pachapa mañakuyninkunaman qukuykuspa, kay pachapa ruwayninkunaman hinalla tukusqakunaqa, chay pachapiqa kamachiq atiykunamanmi qukuykunqaku, asikuymán, k’amiyman, carcelman wisq’achiyta manchachisqa, wañuymánpas churakuytaqa ama chaskiyta munaspa. Chay pachapin qoriqa q’upa mantam t’aqasqa kanqa. Cheqaq Diosman sunqu kayqa sut’inmi rikuchisqa kanqa, rikch’ayninwan llihiphipi qhawayllanmantataq t’aqasqa. Achka qoyllurkuna, k’anchayninrayku yupaychasqanchikkunaqa, chay pachapin tutayaypi wañupunqaku. Paykunaqa, santuaripa sumaq churakusqankunata hap’ikuspaqa, ichaqa mana Cristopa chiqap kayninpa p’achawan p’achasqa kasqankurayku, chay pachapiqa kikinkupa q’alalayninpa p’inqayninwanmi rikurinaku.” Profetas y Reyes, 187, 188.